

وریاکردنه وهی موسلمانان

له (۹) کاری ناشه رعی

تایبەت بە شۆفیڕ و خاوەن ئۆتۆمبیلەکان

فەتوای

دەستەپەك له زانایان

له بلاو کراوه کانی

مائپه‌ری به‌هه‌شت و وهلامه‌کان

ba8.org

walamakan.com

هه‌میشه له گه‌لمان بن بۆ به‌ره‌مه‌می نوێ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

* **پیشه‌کی :**

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ .

وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُونُوا إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ [آل عمران].

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَجِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي

تَسَاءَلُونَ بِهِ ءَ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ [النساء] .

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا﴾ [٧٠] يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ

وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾ [٧١] [الأحزاب] .

أَمَّا بَعْدُ : فَإِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَخَيْرُ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ) وَشَرُّ الْأُمُورِ

مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ .

برای شوڤیری موسلمان له م نامیلکه‌یه‌دا کومه‌لیک کاری ناشه‌رعی ږوونکراوته‌وه که

پیوسته ناگاداریت و خوتی لی به دوور بگری بو ته‌وهی توشی تاوان و خراپه نه‌بیت ، و

کاره ناشه‌رعیه‌کان له لایه‌ن ده‌سته‌یه‌ک له زانایان ږونکراوته‌وه له سه‌ر شیوازی پرسیار و

وه‌لام .

خوای گه‌وره هم‌وو شوڤیران له تاوان و خراپه و ږوداوی ناخوش بیاریزی .

۱. نویسی ووشهی (الله) له دواى ئۆتۆمبیله وه که سهرده کیشی بۆ ئه وهی بهرپیسى و

شتى نه شیاو بکه ویت.

پرسیار : هندیك له خوښووسه كان هه لدهسن به نووسینی لافیته و دانانی یان نووسینی ناوی (الله) له سههری و له دواى سه یاره وه هه لى ده واسن که وا ده کات بهرشتی پیس بکه ویت، بویه داواکارم له بهریتان که روونکردنه وه مان بدهنى له وباره یه وه خوا پاداشتان بداته وه؟

وه لام : بۆ هیچ خوښووس و وینه کیشیک دروست نیه که ووشه ی (الله) یان هه رناو و سیفه تیکى تری خواى گه و ره بنوسی و له دواى سه یاره وه یان هه رشتیکى تره وه دای بنی و یان هه لئووسی و هه روه ها بۆ خاوه ن سه یاره که ش دروست نیه که به و کاره رازی بیتو ئیت بۆ جوانی دای بنی و یان بۆ ته به روک یا خود وه کو هوکار و وه سیله یه ک بۆ بیرخستنه وه ئه و بابته تانه که هه ندیک له خه لکی عه وام و نه فام ئه و کاره ده که ن، چونکه ئه وه کاریکی بیدعه یه و ئه صلی نیه نه له قورئاندا و نه له سوننه تیشدا وه خواى گه و ره فه رمانی نه کردوه به ووشی وازه بیپه رستین، و جگه له وه ش ئه وه به سووک سه یرکردنی ئه و ناو و صیفاتیه و پاک رانه گرتنی و له بهر که وتنی به شتی نه شیاو و پیس، وه هه روه ها سه رده کیشی بۆ ئه وهی خاوه نه که ی تووشی شیرک بکات ته گه ر وه کو پارێزبه ندیه ک به کاری بهینیت و پی و ابیت سوودی پی ده گه یه نی و زیانی لی دوورده خه نه وه ته نها به نووسین وه لئووسینی.

----- وریاکردنه وهی موسلمانان له (۱۰) کاری ناشه رعی تایبته به شوڤیران -----

وه ناوو سیفاته کانی خوای گه وره له شه رعی ئیسلامدا بو ئه وه یه که له بهریان بکه یین
وماناکانیان به جوانی بزانی و کاری پی بکه یین و خه لکیش فییری ئه و زانسته بکه یین بو ئه وه ی
زیاتر و باشتر خوای گه وره بناسین و چیژ له عیبادهت وهر بگرین به هوییه وه ، نه وه ک هه لواسین
وده ستپیا هیئانی و ته ماشا کردنی و رازاندنه وه ی و ئه وشتانه .

لیژنه ی هه میشه یی بو توژیینه وه ی زانستی و فه توا به ژماره ۱۹۶۹۱

به کر ابو زید (ئه ندام)

عبدالله بن غدیان (ئه ندام)

عبدالعزیز ئال شیخ (جیگری سه روک)

عبدالعزیز بن عبدالله بن باز (سه روک)

۲. هه لواسینی ئایهتی قورئانی وفهرمووده له نیو ئوتومبیلدا

ئایا حوکمی هه لواسینی ئایهت وفهرمووده چیه له مه جلیس یان سیاره یان شوینی تر؟

وهلام : هه لواسینی ئایهتی قورئانی له نیو مه جلیسه کاندای کاریکی داهینراوه و خه لکی دایان هیناوه وله سه رده می پیشینه چاکه کاندای ته م کاره بوونی نه بووه، ته وهش له بهر ته وهی قورئان نه قشو نیگار نیه تا دیواری پی برازینریتته وه، وه کو ده بینین هه ندیک خه لک له وحه یه ک هه لده واسیت و ئایهتی له سه ر نووسراوه وله سه ر شیوهی کوشکی کدایه یان هه ندیکیان سورتهی ئیخلاصی له سه ر نووسراوه له سه ر ته و شیوازه، بویه قورئان له وه به نرخره که بو رازاندنه وه به کاربهینریت، ته گهریش بو مه بهستی ته به روک بیت ته و ته به روک کردن به نوسین وهه لواسینی قورئان ناکریت به دیواردا به لکو ته به روکی راسته قینه به خویندنه وهی ده کریت چونکه به خویندنی ته نها یه ک پیت لیی ده چاکهت ده ست ده که ویت. به هه مان شیوه ته گهر مه به ست له هه لواسینی بریتی بیت له بیرخستنه وه و ئاموژگاری ته و ئیمه نه مان بینیه ته و مه جلیسه ی که قورئانی تیدا هه لواسراوه ته قوای زیاتره و مه جلیسی زیکرو ئاموژگاریه به لکو به پیچه وانه وه ده بینین چه ندین خراپه کاری و کاری ناپه سه ند له و مه جلیسه نه نه نجام ده دریت وه کو غه یبهت و جگهره کیشان وقسه ی نه شیوا که ته مهش له راستیدا جوړیکه له گالته پیکردن کتیبه که ی خوا به سه ر سه ریه وهتی و سه ریچیش ده کات! وه ته گهریش مه به ست لیی خو پاراستن و ویرد بیت وه کو هه لواسینی ئایهت به سه ر سنگه وه، ته و ته م جو رهش بیدعه یه، پیاوچاکانی پیشو به م شیوازه خو یان نه پاراستوه به نوسینی ئایهت

له سهه ر دیواره کانیا، ئەم جوهرهش وا له مروژ ده کات پشت به و نووسینه بههستیت و قورئان نه خوینیتته وه بو خوئی، به لکو له ناو مال یان له مه دخه لدا هه لی ده واسیت و له ناخی خویدا وای داناوه که ئیتر ئەم ماله پاریزراوه، چونکه ئایه تی کورسی یان دوو ئایه تی کوتایه بیقه ره ی هه لواسیوه، که چی دوور که وتۆته وه له خو پاراستنه بنچینه ییه که که بریتیه له خویندنه وه ی، ئەوه خویندنه وه یه تی که شه یان راوده نیی نکه نووسینی، بۆیه وای ده بینین که ئەم جوهره کارانه له هه لواسین و نووسینی ئایهت به دیواردا ئەنجام نه دریت.

به لام فه رمووده ئە گه ر له گه ل حاله ته که دا یه کی گرته وه و گونجاو بوو ئەوا هیچی تیدا نیه بو نمونه زیکری که فاره تی مه جلیس، چونکه ئەمه وه بیر هینانه وه یه و سوودی تیدایه بو خه لکی، جاری وا هه یه ئە گه ر که سیک بینیت له سهه ر ده رگای مه جلیسه که نووسراوه :

سبحانک اللهم ربنا وبحمدک أشهد أن لا إله إلا أنت أستغفرک وأتوب إليك ئەوا ئەو زیکری بیرده که ویتته وه و ده یلیت.

فتاوی نور علی الدرب (۲/۱۷۷)

۳. نووسینی وشه‌ی (الله محمد) له‌ته‌نیش یه‌که‌وه.

پرسیار : ئیمه زۆرجار ده‌بینین که ناوی الله و ناوی محمد له‌ته‌نیش یه‌که‌وه ده‌نووسریت له‌سه‌ر کتیب یان هه‌ندی قورئان یان له‌سه‌ر پارچه له‌وحیک، ئایا شوینه‌که‌ی ته‌واو وشیاوه؟

وه‌لام : شوینه‌که‌ی ته‌واو نیه، چونکه به‌م نووسینه پیغه‌مبه‌ر ده‌کاته هاوتای خوا، و ته‌گه‌ر یه‌کیک ته‌و دوو ناوه له‌ته‌نیش یه‌که‌وه بینیت و نه‌یانناسیت وا گومان ده‌بات که هاوتاو هاوشانی یه‌کتان، بۆیه پیویسته ناوی محمد ﷺ لابریت و ته‌نانه‌ت وشه‌ی الله یش با نه‌نووسریت چونکه صۆفیه‌کان به‌ته‌نها به‌کاری ده‌هینن و ده‌لین الله الله له‌بری زیکرکردن، بۆیه با ته‌میش نه‌نووسریت نه‌له‌سه‌ر دیوار نه‌له‌سه‌ر کتیب وشتی تر. مجموع فتاوی ورسائل ابن العثیمین (۷۵/۳)

۴- دانانی ئایهتی کورسی له ناو ئۆتۆمبیلدا.

پرسیار : ئایا حوکمی دانانی ئایهتی کورسی یان دوعا و زیکره کان وهکو دوعا ی سه فهرو

دوعا ی سواربوون وجگه له وانیش له ناو سه یاره دا چیه؟

وهلام : ئه گهر دانانی ئه م شتانه بو بیرخستنه وه بیته ئه وه دروسته ، وه کو دانانی قورئان له ناو

سه یاره دا به مه بهستی ئه وهی هه رکات کاتی هه بوو بیخوینیت ئه مه دروسته و هیچی تیدا
نیه .

بهلام ئه گهر دلی پیوه په یوه ست بکات و پیی واییت ئه وه له زهره روزیان ده یگیریتته وه وسوودی

پی ده گه یه نیت ئه وا دروست نیه .

صالح ئال شیخ. شرح کتاب التوحید.

۵- دانانی قورئان له ناو ئۆتۆمبیلدا.

پرسیار : هه ندیک خه ئک قورئانیک له بهشی پیشه وهی سه یاره که ی یان بهشی دوا وهی داده نات به مه بهستی چاوبه ست واته چاوپیس کاریگه ری له سه رنه بیته و له به لا وکاره سات دووری بخاته وه، جا ئایا ئه م کاره ریگه پی دراوه، تکایه روون کردنه وه مان بده نی؟

وه لام : ته گه مه بهستی له دانانی قورئان له ناو سه یاره که یدا بریتی بیته له دوورخسته وهی کاریگه ری چاوی پیس و به لا وکاره سات ته وا دروست نیه و ریگه پی نه دراوه، به لکو ته وهی چاوی پیس ده گیریتته وه بریتیه له خویندنه وهی خودی قورئانه که و دوعا و زیکره کانو په ناگرتن به خوا و ته و شیواز و جورانه ی روقیه که هاتوون. جگه له وهش نه هاتووه له پیغه مبه ری خوا وه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ که قورئانی هه لواسیبیته به ملی یه کیك له هاوه لانیدا نه بچووک و نه گه وه یان فه رمانی پی کردیته یان ریگه ی پی دایته یان له پیش چاویدا کرایته لی بیده نگ بوویته یان له مل و سه رسنگ و سک و شانی هیچ که سیکدا هه لی واسیبیته بو ته وهی چاوی پیس کاریان لی نه کات و له به لا دووربن ته مه له کاتیکدا که زور پیویستیشیان به و کاره هه بوو، وه هه روه ها ته م هه لواسینه ش ئاسانتر و سوو کتره له وهی یه کیك بهینیت و روقیه ت بو بکات و پیغه مبه ریش له بنچینه دا بو ئاسانکاری نیردراوه که چی ته م کاره نه کراوه و ناموژگاریشی نه کردووه بو ته نجامدانی ته وکاره، جا ته مه خوی له خویدا به لگه ی حاشاهه لنه گره له سه ر ناره وایه تی ته و کاره.

صالح ئال شیخ.

۶- پرسیار: ئایا حوکمی دانای هه ندی دهسته واژه چیه له ناو سه یاره ومان

وشوینه کاندای وهکو دهسته واژهی ماشا الله و تبارک الله و هذا من فضل ربي.

وهلام: ئەمەش هەمان حوکمی هه لواسینی ئایهتی هه یه له سه ر دیوار وناو سه یاره و شوینی تر.

جا ئە گەر مەبهست لێی بریتی بێت له رینمایی کردن بۆ کردنی کاریکی شه رعی سوننهت ئەوا هه لاله.

وه ئە گه ریش مەبهست لێی بریتی بێت له خۆپاراستن و چاوبهست و خۆپاریزی له به لا و ناخۆشی ئەوا دروست نیه.

صالح ئال شیخ.

۷- پرسیار : هه ندیک له شوڤیرهکان پارچه په روویه کی رهش به سه یاره کانیانه وه ده بهستن به نیازی نه وهی له به لا وکاره سات دووریان بخاته وه و ئیتز نه که ونه حاله تی رووداوی دله زینه وه، جا ئایا ئیمه ههستین به لیکردنه وه یان یان چی بکهین؟

وه لام : ته گهر بهستنی ته و پارچه په روویانه له لایهن ته و که سانه وه بو ته و مه بهستیه که باست کرد ته و ده بیته لا بیری و له لابردنیشیاندا فه زلی لابردنی نوشته و دوعای تیدایه و رزگار کردنی خاوه نه کانیشیانه له و جوړه تاوانه، جا ته مهش وه ستاوه له سه ر ته وهی بزانیته ته و په روویه بو ته و مه بهسته دانراوه که زهره ری لی دوور بخاته وه، ته گهر وابوو ته و ته و هه ر که سینک بهرچاوی کهوت نابی تیپه ریته هه تا لای نه بات چونکه باوه رپوونه به جگه له خوا و خاوه نه کهی تووشی شیرکی بچووک دیت و جوړیکه له جوړه کانی مونکه ر که ده بیته

به دهست لابی ریت

صالح ئال شیخ.

۸- هه‌ندی دهسته‌واژه ده‌بینین که هه‌لواسراوه به هه‌ندیک له ئوتۆمبیله‌کاندا وه‌کو

دهسته‌واژهی "یا رضی الله و رضالوالدین"

وقلام : ئەم دهسته‌واژه‌یه له دوو پرووه‌وه هه‌له‌ی تێدایه.

یه‌که‌م ئەم که‌سه بانگی ره‌زای خوای کردووه، وه ئاشکرایشه بانگ کردنی صیفه‌تی خوا به به‌کاره‌ینانی ئامرازی (یا) دروست نیه، چونکه صیفه‌ت له‌م کاته‌دا خودی زاتی خوای په‌روه‌ردگار نیه، وه ته‌نانه‌ت شیخ الإسلام ابن تیمیه به‌رحمه‌ت بی‌ت ده‌گیرپێته‌وه که بانگ کردنی صیفه‌تی خوا حه‌رامه به یه‌که‌هنگی زانیان.

پرووی دووهم : ئەم که‌سه ره‌زای دایک و باوکی کردۆته هاتوا و هاوشانی ره‌زای خوای گه‌وره به‌به‌کاره‌ینانی پیتی (و) له‌کاتی‌که‌دا له‌م شوینه‌دا گونجاوتربوو و وشه‌ی (ثم) ی به‌کاربه‌ینایه، بۆ نمونه بیوتایه: أسأل الله رضاه ثم رضی الوالدین، هه‌رچه‌نده به‌کاره‌ینانی واو لێره‌دا هه‌چی تێدا نیه چونکه خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ﴾ (١٤) وه هه‌روه‌ها ده‌فه‌رمویت: ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ چونکه به‌کاره‌ینانی واو هاوبه‌شی ده‌خواییت له‌ بنچینه‌ی ره‌زامه‌ندیه‌که‌دا و ئەم ره‌زامه‌ندیه‌ش له‌دایک و باوکیشه‌وه ده‌بیته، بۆیه هاوبه‌شیه‌که له‌واتا و مانادا ده‌بیته نه‌وه‌ک له‌ پله و پایه و مه‌رتبه‌به.

صالح نال شیخ

۹- ئایا حوکمی هه ئواسینی ته سبیح له ناو سه یاره دا چیه؟

وه لām : نه خیر نه خیر با هه لئه واسریت به سه یاره دا و باهه میشه ش پیت نه بیت، چونکه ئیشکالی تیدایه و بوته دروشمی صوفی لای صوفیه کان، جا بویه ئەم ته سبیحه وازلی بهینه و به په نجه کانت زیکر بکه برام. شیخ صالح الفوزان.

له کوتاییدا:

ئه و که سه ی که دوعای سواربون له سه یاره هه لئه واسیت یان هه ر زیکرکی تر ئه و دروسته وهیچی تیدا نیه و بیرخه وهی موسلمانانه له وتنی ئه و زیکرانه له کاتی گونجاوی خۆیدا، به لām باشتر وایه ئه و نووسینانه به خه تی گه وه بنووسرین بو ئه وهی ئه و که سه شی له دواوه سه رکه وتوووه بتوانیت بیبینیت و بیخوینیتته وه و سوودی لی وه ربگریت، چونکه له راستیدا ئه وهی بینراوه به بچووکی نوسراوه که ته نه ا ئه وهی ته نیشته شوفیره که نه بیت ناتوانیت بیخوینیتته وه.

له بلا و کراوه کانی

ba8.org
walamakan.com